

да звучи по чувашки ёати-ўур както дѣйствително по чув. 8 = сйт а сто ёср.

Ето защо Кунинъ се усъмни въ хипотезата на молла Хусенинъ Феизъ-Ханъ, че въ циати ўур имаме чувашки форми. Още Ильмински бѣ принуденъ да признае, че диалектът, който ни се рисува въ извѣстнитѣ надгробни надписи, трѣбва да е представялъ иѣщо срѣдно, прѣходно между турскитѣ диалекти и сегашния чувашки езикъ. Кунинъ, комуто открытието на молла Хусенина трѣбаше да биде особено драго, и който не би закъснялъ, да се възползува отъ него за подкрепа на своята теория, че чувашиятѣ сѫ потомци на древните българи, се задоволи само да отблѣжи най-интереснитѣ форми извѣ надписите: циати ўур, циар мениш, цирми биалем, цирми тувату, туватд. А по-нататъкъ той се и не вдава въ въпроса „не должно ли скорѣе считать эти отдѣльные слова и числа бѣлоболгарскими (остатки Болгаръ, безъ сомнѣнія, смѣшались съ татарами), чѣмъ чуваискими“. (Ал-Бекри, р. 146).

Така Кунинъ основава цѣлата си теория върху единичния именникъ, ако посѣднитъ и да пѣма никакво съотношеніе къмъ иѣлотопанинитѣ волжско-камски бѣлгари и днешните чуваши. Резултатътѣ отъ Кунинъ — Радловия разборъ на именника ни сѫ вече познати. Намъ ни прѣстои тукъ на кратко да ги оцѣнимъ.

Като не се съгласявамъ и тукъ съ смѣшнѣнаго на волжски и дунавски бѣлгари, ние поставимъ слѣднитѣ два въпроса: 1) до колко Кунинъ има право, да смята вѣобще чувашиятѣ за турско племе и 2) до колко само отъ сегашния чувашки езикъ може да се обяснятъ загаднитѣ думи на именника.

Първиятъ въпросъ ни застави поне на кратко, да прѣгледаме по-главната литература върху произхода, етничния типъ, и езика на чувашиятѣ.

Първитѣ ни съѣднини за тия мѣста, гдѣто по-послѣ биде основана волжско-камска Бѣлгарија, и за тѣхнитѣ народности датуватъ отъ прѣмества на готския царь Ерманрикъ, който около 350 год. покориша Mordens (Мордва), Merens (Мери, сега измирѣли) и Srem(n)iscans (черемиси?). За бѣлгари въ тая ранна епоха нито поменѣй става, очевидно, защото и въ VI вѣкъ, когато Йорданъ писалъ (около 550 год.), тѣ още не сѫ били избутани на сѣверъ (отъ аваритѣ или хазаритѣ?). Това посѣдното имъ прѣселение е станало слѣдователно едва ли прѣдъ края на VI вѣкъ. Което обаче е по-чудно, то е че Йорданъ нищо нѣ говори и за чуваши, а и у по-послѣнитѣ историци и пътешественици тѣ никакъ не фигуриратъ, като че ли не сѫществуватъ. За първи пътъ тѣхното име се поменува въ руския хроники, и то едва въ XVI вѣкъ.

Чувашиятѣ сѫ разфѣрленi днесъ на доста гости групи върху пространството на 4 губернii: казанска, оренбургска, симбирска и саратовска. Споредъ Сбоева нѣкога тѣ сѫ образували една компактна маса и сѫ се разпокъсали само вслѣдствие на политични прѣврати. Обаче както